

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

GRANS JUGADORS: ANATOLY KÀRPOV

Va néixer el 23 de maig de 1951 a Zlatoust, a l'antiga Unió Soviètica, i va ser campió del món en dos períodes diferents: del 1975 al 1985, de forma indiscutible, i dels anys 1993 al 1999 campió del món del torneig de la FIDE (època durant la qual hi havia una forta polèmica i es va crear un campionat del món alternatiu a l'oficial fins aleshores).

Per la seva llarga permanència a l'elit dels escacs, se'l considera un dels millors jugadors de la història (durant 38 anys ha estat entre els 100 millors del món).

Anatoly Karpov excel·leix en l'art del joc posicional (entén perfectament en cada moment el desig de les peces), en la conducció dels finals de partida (posicions sense dames i amb poques peces) i sobretot en la seva capacitat de persecució sistemàtica dels objectius propis alhora que evita i neutralitza les intencions més perilloses del contrincant (visió profilàctica del joc).

- **Biografia:**

Va començar a jugar als escacs als 4 anys, als 12 va entrar a l'escola d'escacs que havia fundat l'ex-campió mundial Mihail Botvinnik, i als 15 ja s'havia convertit en el mestre nacional més jove de la Unió Soviètica. El 1970 va aconseguir el títol de Gran Mestre Internacional d'Escacs, i els anys següents va obtenir excel·lents resultats en competicions que el van consolidar com un dels millors jugadors del món i el van portar a guanyar el dret d'enfrontar-se a Bobby Fischer per disputar-li el títol de campió mundial. Aquest torneig, però, no es va arribar a disputar mai, ja que Bobby Fischer va renunciar a jugar-lo (diuen que tenia por de perdre), i això va fer que Kàrpov es proclamés campió del món l'any 1975.

Es diu que el fet de no haver disputat les partides del matx contra Fischer va fer que Kàrpov no pogués arribar a desenvolupar el seu màxim potencial, ja que enfrontar-se a algú d'un gran nivell implica un creixement qualitatiu, i encara més si és durant la joventut.

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

D'altra banda, també cal dir que a Kàrpov no li agradava haver guanyat el títol sense jugar el matx, i va mantenir reunions secretes amb Fischer en 3 ocasions entre 1976 i 1977 per intentar pactar un encontre que mai es va arribar a dur a terme perquè Fischer sempre hi posava impediments.

Kàrpov va guanyar nombrosos torneigs contra jugadors del més alt nivell, la qual cosa va demostrar que realment era el millor jugador del món del moment, lideratge indiscutit fins l'aparició de Garry Kaspàrov a l'elit dels escacs.

Kàrpov es va enfrontar a Kaspàrov en nombroses ocasions durant més d'una dècada, donant lloc a la rivalitat més forta i apassionant entre dos esportistes que mai s'hagi conegut en la història de tots els esports. A banda de la rivalitat purament esportiva, aquests dos jugadors també han simbolitzat una lluita entre moviments polítics oposats; mentre que Kàrpov era el representant de la vella guàrdia comunista, Kaspàrov representava la Perestroika, encarnava la lluita contra el règim vigent i representava la rebel·lió.

El 1984 va haver de defensar el títol de campió del món contra Kaspàrov en un matx memorable que va durar més de cinc mesos i que es va acabar aplaçant per esgotament dels participants segons la FIDE (Federació Internacional d'Escacs). El títol el guanyaria qui aconseguís primer 6 victòries, i les taules no comptaven. El marcador anava 5-0 a favor de Kàrpov després de 27 partides, i va acabar 5-3 després de 48 partides i més de cinc mesos de joc, havent hagut d'hospitalitzar Kàrpov en algun moment, per esgotament. L'any següent, el 1985, es va tornar a jugar el matx, el qual va guanyar Kaspàrov.

Després d'haver estat molt a prop de recuperar el títol de campió del món l'any 1987 i de perdre el matx per la mínima diferència el 1990, Kàrpov veia molt difícil poder recuperar el títol. El 1993 va recuperar-lo contra Jan Timman, però aquest no tenia el mateix valor que els d'abans, ja que el món dels escacs estava dividit i Kaspàrov i altres jugadors van fundar una federació paral·lela i, per tant, no participaven en la mateixa competició.

Cap a l'any 2000 va començar a allunyar-se de la competició al més alt nivell. Actualment Kàrpov manté un bon nivell de joc i participa en torneigs d'escacs ràpids. També realitza exhibicions de partides simultànies, en motiu de les quals ha visitat Catalunya diversos cops en els darrers anys.

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

Des de llavors, ha realitzat altres activitats, com per exemple actuar com a Diputat del Congrés de Rússia, President del Fons Internacional per a la Pau i President de la Comissió per als damnificats de Txernòbil.

Curiositats:

- Va cursar estudis d'Economia a la Universitat de Leningrad (actualment Sant Petersburg).
- L'anomenen Kàrpov "el gèlid" pel seu control dels nervis i la calma que mostrava en moments de tensió.
- Un altre campió del món, Tahl, va dir "els adversaris de Kàrpov comprenen les seves intencions només quan la salvació ja no és possible", mentre que Kaspàrov diu d'ell que: "té una estratègia d'estrangulació metòdica i silenciosa, com la d'una serp pitó".
- El domini d'un estil de joc de maniobra prudent va donar lloc a la introducció de l'adjectiu "karpovià" en el vocabulari escaquístic.

Cites:

A continuació teniu algunes frases bastant conegudes de Kàrpov:

- "No es pot lluitar per la victòria si en el fons del cor el que busques són les taules".
- "L'amenaça de la derrota sempre és més terrible que la derrota mateixa".
- "Els escacs són la meva vida, però la meva vida no és només escacs".

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

- “La bicicleta no va acabar amb l'atletisme, igual que les computadores no acabaran amb els escacs”.

Vídeos:

- A continuació recomanem el visionat d'un petit vídeo que resumeix la vida de Kàrpov (1'19''):
https://www.youtube.com/watch?v=EqvAuu3_hnY.

Propostes didàctiques:

- **Educació en valors:**

A continuació proposem un conte per treballar l'educació en la responsabilitat i l'empatia. És important que els alumnes prenguin consciència del compromís i del fet que allò que fan pot afectar també altres persones.

A la biografia d'en Kàrpov hem vist com aquest va guanyar sense jugar el seu primer títol de campió mundial, i aquesta petita història que expliquem a continuació s'hi pot relacionar, tot i que no seria ben bé el mateix cas. Es tracta d'una activitat per fer en grup, reflexionant, hipotetitzant i, fins i tot, pensant si coneixem casos reals en els quals s'hagin produït situacions similars.

EL POL I EL SEU PRIMER TORNEIG D'ESCACS

El Pol s'ha apuntat a jugar un torneig d'escacs que es fa durant uns quants dissabtes a la tarda. És el seu primer torneig i li fa molta il·lusió participar-hi perquè jugant a escacs s'ho passa pipa i, a més, farà nous amics.

A la segona partida, li ha tocat jugar amb el Miquel. Ja han passat cinc minuts des que ha començat la partida, i el Miquel no arriba.

- Que estrany - pensa el Pol.
- Què li deu haver passat per arribar tan tard?

(Comentar en veu alta què li pot haver passat al Miquel per arribar tard: potser està malalt, potser ha trobat trànsit, potser s'ha quedat adormit fent la migdiada...).

Ha passat temps i més temps... El Miquel no ha vingut, i l'àrbitre li diu al Pol que ja es dona la partida per acabada i que ha guanyat ell. La Mireia, que seu al tauler del costat, ha dit:

Els escacs a l'escola i a l'institut 3

- Que bé, Pol, has guanyat sense jugar! - Però el Pol no sembla gaire content.

Què creus que li passa a en Pol? Per què no està content?

Al cap d'uns minuts ha arribat el Joan, un amic que és veí del Miquel. Quan el Pol i la Mireia li expliquen què ha passat, ell diu:

- Jo sé per què no ha vingut en Miquel! Aquest matí m'ha dit que no tenia ganes de venir i que aniria a passejar per la fira del poble.

Què en penses sobre el fet que el Miquel hagi anat a la fira i hagi deixat plantat el Pol, que l'esperava, al torneig d'escacs?

Com creus que se sent el Pol?

T'agradaria que et passés a tu? Per què?

Què creus que hauria hagut de fer el Miquel?

Seria la mateixa situació si el Miquel s'hagués posat malalt? Per què?

- **Coneixement del medi social:**

Kàrpov va néixer al sud dels Urals. Quan expliquem la seva biografia, podem buscar al mapa el lloc on va néixer, anomenar i situar els Urals. Això ens pot servir de context per treballar i situar al mapa altres sistemes muntanyosos importants del planeta i els noms dels continents.